

Minősítő vizsga a kárpát-medencei református lelkipásztorképzésben – alapvetések

Az alábbi alapelvek tájékoztató jellegűek, felsorolásukkal arra igyekszünk rámutatni, melyek a Kárpát-medence lelkipásztorképző intézményeiben érvényes minősítő eljárások közös pontjai, s az azok mögött meghúzódó egyező elvi megfontolások. Az alapelveket az egyes intézmények, valamint egyházkerületek és egyháztestek hatályos törvényeiben és szabályzataiban szereplő leírások, valamint a Coetus Theologorum munkacsoport 2023. november 17-ei, valamint 2024. január 12-ei ülésén elhangzott beszámolók, vélemények és javaslatok figyelembevételével állítottuk össze.

1. A lelkipásztori hivatásra felkészítő képzés során a képzésben résztvevő hallgatók tanulmányi eredményei mellett a hivatás betöltésére való alkalmasság feltételei is folyamatosan vizsgálandók. E tekintetben mindenekelőtt fontosnak tartjuk, hogy *a lelkipásztor szakos hallgató egyéni életvitelével, kegyességének látható és mérhető jeleivel, tanulmányi, illetve hitéleti kötelezettségeihez való hozzáállásával, tanulmányi előmenetelével, közösségi tevékenységével, szóbeli és más megnyilvánulásaival úgy a felsőoktatási intézményen belül, mint azon kívül bizonyosságát adja annak, hogy...*
 - a. hitbeli felfogása és magatartása a Szentírás, valamint református hitvallások tanítását követi,
 - b. Egyháza tanbeli és etikai állásfoglalásait magára nézve kötelezőnek fogadja el,
 - c. alkalmas a tanulmányi idő alatt rá váró közegyházi jellegű feladatok ellátására,
 - d. a jövőben alkalmas lelki vezetője és munkatársa lehet a rábízott gyülekezeteknek.
2. Az intézmények feladata a hallgató felsorolt szempontok szerinti alkalmasságát nyomon követni; a kritériumoktól való eltérés esetén a hallgatót tájékoztatni, figyelmeztetni, a javításban támogatni; a hallgató alkalmatlanságáról való meggyőződés esetén a képzés folytatásának lehetőségét tőle megvonni. A hallgatók alkalmasságának vizsgálatában indokolt a hallgatókkal érintkező oktatók, hallgatók (elsősorban diákvezetők), lelkipásztorok, más egyházi alkalmazottak véleményének kikérése. Kiemelten fontos ezek között

- a. a teológiai tanári kar,
- b. az évfolyamfelelős teológiai tanár,
- c. az anyagyülekezet lelkipásztora,
- d. a tutor/mentor teológiai tanár,
- e. a hallgatói önkormányzat képviselője/képviselői,
- f. hatodéves/exmisszus-gyakornok hallgató esetén a szakoktató/mentor lelkipásztor,
- g. a legációs szolgálatokban érintett gyülekezetek lelkipásztorai,
- h. továbbá a gyülekezeti, vagy más közegyházi gyakorlat vezetésével megbízott lelkipásztor/egyházi alkalmazott

véleménye.

3. Az intézmények minden lelkipásztorképzésben részt vevő hallgató alkalmasságát képzése során több alkalommal minősítő eljárás keretében vizsgálják.¹ A minősítő eljárás lefolytatására az intézmények Minősítő Bizottságot alakítanak, melynek összetételével kapcsolatos rendelkezéseket az intézmények SzMSz-ükben rögzítik. A hallgató képzése során legalább egy alkalommal személyes meghallgatás keretében esik át a minősítő eljáráson. A minősítő eljárás a Minősítő Bizottság tagjainak szavazatai alapján az adott intézmény lelkipásztori szolgálatra felkészítő képzésében való részvételre...
 - a. alkalmas, vagy
 - b. feltételesen alkalmas, vagy
 - c. nem alkalmas

minősítéssel zárul.

A minősítési eljárás során „nem alkalmas” minősítést nyert hallgató az adott intézményben lelkipásztori szolgálatra felkészítő szakon nem folytathatja tovább tanulmányait, és ugyanazon intézmény lelkipásztorképző szakára a későbbiekben sem vehető át, nem vehető vissza. A minősítési eljárás során „feltételesen alkalmas” minősítést nyert hallgató folytathatja tanulmányait, ám amennyiben őt a Minősítő Bizottság bármely következő minősítése során „feltételesen alkalmas”, vagy „nem alkalmas” minősítéssel értékeli, úgy a hallgató az adott szakon nem folytathatja tovább a tanulmányait.

4. A „feltételesen alkalmas” minősítést nyert hallgatóval a Minősítő Bizottság határozatát és annak indoklását a minősítési eljárás után írásban (és lehetőség szerint szóban) közli, ügyelve

¹ Az adott hallgató lelkipásztori szolgálatra való alkalmasságának vizsgálata szempontjából minden minősítő eljárás kiemelkedő szakaszhatár, formális mérőpont, ugyanakkor a szolgálatra való felkészítés tekintetében az intézmények a minősítő eljáráson felül további tevékenységekkel, eszközökkel (elsősorban nevelési programjuk különböző elemeivel) igyekeznek a hallgató felkészülését figyelemmel kísérni, támogatni, kiigazítani, felülvizsgálni stb. Ilyen tevékenységek és eszközök: az intézmény hitéleti alkalmi, első éves/minden hallgató számára tutor/mentor tanárok választása, intézményi lelkipásztor által biztosított lelkigondozói alkalmak stb.

arra, hogy a hallgató számára minden feltétel adott legyen a változtatásra, jobbításra a Minősítő Bizottság fenntartásai kapcsán. A „feltételesen alkalmas” minősítést nyert hallgatót a soron következő Minősítő Bizottsági ülésen személyesen meg kell jelenjen.

5. A hallgatók átvételével kapcsolatban az alábbi alapvető szempontok figyelembevételét tartjuk fontosnak:
 - a. A lelkipásztori szolgálatra felkészítő szak esetében elvben átvételként kezelendő mind az aktív, mind a szüneteltetett vagy megszűnt jogviszonyú hallgató másik lelkipásztorképző intézménybe való jelentkezése (átvételi kérelem és felvételi eljárás).
 - b. Nagy mértékben segíti az átvétel méltányos és körültekintő lefolytatását a fogadó és elbocsátó intézmény közötti formális és informális kommunikáció megléte (így pl.: a hallgató minősítési eljárásai eredményének, a hallgató alkalmasságával kapcsolatos esetleges fenntartások megosztása), valamint az átvételt kérelmező hallgató személyes meghallgatása (ad hoc bizottság, vagy a Minősítő Bizottság előtt).
 - c. Az MRE felsőoktatási törvényében foglaltaktól bizonyos mértékben eltérően vélekedik munkacsoporthunk a „nem alkalmas” minősítés miatt elbocsátott hallgató másik intézménybe való felvételéről. Bár a mindenkor minősítő bizottság döntése az adott hallgató tekintetében adott intézményi és személyi körülmények között véglegesnek tekintendő, mégis munkacsoporthunk éppen ezen adottságok alkalomszerűségét / partikularitását felismerve helyet ad a „nem alkalmas” minősítést nyert hallgató másik lelkipásztorképző intézménybe való átvételének a következő kitételekkel:
 - i. Ismertetett esetekben az átvevő intézmény vezetője (rektor vagy dékán), vagy az általa alakított ad hoc bizottság egyéni mérlegelés alapján hozza meg döntését.
 - ii. Nem támogatandó azon hallgató átvétele, aki hitelvi kérdések, a református keresztyén értékekkel való összeütközés miatt nyert az elbocsátó intézményben „nem alkalmas” minősítést.
 - iii. Átvétel esetén a hallgató az átvevő intézményben lefolytatott minősítő vizsgái vonatkozásában egy „feltételesen alkalmas” minősítéssel rendelkező hallgatóként kezelendő.
 - d. Az átvétellel kapcsolatos tanulmányi vonatkozású kérdésekről az átvevő intézmények – a hatályos egyházi, állami és nemzetközi szabályozásokat figyelembe véve – tanulmányi és vizsgaszabályzatukban rendelkeznek.